

První předání L. Wajmanní

20.6.2006

-22-

MINISTERSTVO VNITRA ČR
Došlo: 20. VI. 2006
Č. j.: VS - 560 / S / 1 - 2006
Přílohy: Zdeněk Zboril

SEKRETARIÁT NÁMĚSTKA
MINISTRA VNITRA
Došlo: 20 - 06 - 2006
Č. j.: LD - 632 / 406
Přílohy: Anotace

ARC – Vysoká škola politických a společenských věd, s.r.o.
280 02 Kolín V, Ovčárecká 312

(tel: 321-734711, fax: 224312680, tel.: 605901744, e-mail: zboril@iir.cz)

Vážený pan
JUDr. Václav H e n y c h
náměstek ministra vnitra ČR

Náměstí hrdinů 1634/3
P r a h a 4
140 21

MINISTERSTVO VNITRA ČR
Došlo: 20. VI. 2006
Č. j.: VS - 560 / S / 1 - 2006
Přílohy: 1/14

Praha, 16/6 2006

Odborné vyjádření z oboru politologie a historie

k Žádosti ze dne 29/5 2005 k čj.: VS-407E/SDR/1-2006

Toto odborné vyjádření se týká aktualizovaného *Politického programu KSM* (Komunistického svazu mládeže), a to zejména odstavce, začínajícího větou *KSM stojí na straně úsilí o revoluční překonání kapitalismu...*, která nahradila původní fráze *KSM usiluje o revoluční překonání kapitalismu* a dále *KSM proto bojuje o revoluční překonání kapitalismu...* (viz výše cit Žádost a její příloha, kterou tvoří *Program KSM*, druhý odst., s.1)

Klíčem k pochopení významového obsahu posuzované věty jsou tři odstavce apelativní části *Programu KSM*, ve kterých se pod heslem *Za revoluční změnu – za socialismus!* konstatuje, že *...kapitalismus* (slovy dokumentu kapitalistický řád) *...dovoluje malé skupině lidí vykořisťovat bohatství celého světa jen pro sebe. Produkce tak slouží pouze vládnoucí elitě, nikoli však potřebám většiny lidí.* A dále, že *...Všechny hlavní problémy světa* (zmiňuje se zde chudoba, vykořisťování a zaostávání tzv. Třetího světa, hospodářské krize, války, nacionalistická nenávisť, útlak žen a mladých) *mají svou příčinu a trvání v kapitalismu.*

V odstavci následujícím se pak říká, že *...KSM si je vědom toho, že kapitalismus nemůže být jednoduše reformován. KSM proto stojí na straně úsilí o revoluční překonání kapitalistického řádu masami pracujících. Proti systému kapitalistickému staví KSM alternativu systému socialistického* (viz s.8 posuzovaného textu). A konečně v samotném závěru této části se uvádí, že

...KSM si je jist, že cesta k socialistické revoluci nebude krátká, jednoduchá, ani bezbolestná. Přesto je přesvědčen o její nutnosti. (tamtéž, cit.d.)

Tyto programové zásady nebo tvrzení pak odpovídají hned prvnímu odstavci Programu KSM, kde se uvádí, že ...KSM je nezávislá, dobrovolná mládežnická organizace vycházející z učení Marxe, Engelse, Lenina a dalších významných myslitelů komunistického hnutí... (cit.d., s.1)

Podle mého názoru v tomto prohlášení je počátek dalších nepřesností. KSM si částečně definuje, kdo je významným myslitelem komunistického hnutí (zde Marx, Engels, Lenin), ale neříká, kdo jsou oni *další významní*. I když si odmyslíme aktuální politickou propagandu zneužívající pojmy totalita a totalitarismus, zjistíme, že za významné myslitele komunistického hnutí byli považováni v různých dobách různí politici (Lev D.Trockij, Nikolaj Bucharin, Josef V.Stalin, ale i Nikita S.Churščov, Leonid Brežněv, Jurij Andropov, Michajl Gorbačov, Mao Ce-tung, Kim Il-song aj.), kteří byli politiky, ale jejichž myšlenky, ať již byly jakékoli (někdy i zruďné) byly šířeny a akceptovány podstatnou částí občanů různých států. Naopak jiní, které lze označit za myslitele, filosofy nebo umělce, byli považováni za heretiky nebo renegáty. Cenzurovaly se např. i texty Karla Marxe, stejně jako poslední dopisy V.I.Lenina, Engelsovy dopisy významným představitelům II.Internacionály, které mohly být znovu vydávány až po roce 1956, a konečně i texty Bucharinovy o transformaci sovětské ekonomiky (o NEPu) nebo práce Trockého, které byly zapírány víc než půl století.

Pokud jde o samotnou frázi ...úsilí o revoluční překonání kapitalismu, je ji možné chápat, zejména pojem *revoluce*, nejméně dvojím způsobem. Jednak jako filosofickou kategorii, jak se objevuje v textech Karla Marxe, a to hned v souvislosti se vznikem I.Internacionály (1864), pro kterou Marx vypracoval politický program, později nazývaný *vědecký* nebo *revoluční marxismus*, anebo také *vědecká teorie socialismu*. Jeho podstatou byla aplikace teorie revoluční změny společensko-ekonomických řádů, změny, která je *hnací silou dějin lidstva*. Revoluce je tedy protikladem evoluce, je kvalitativní změnou, ke které dochází na základě nahromadění (kvantity) narůstajících *antagonistických vztahů* ve společnosti.

Revoluce nebo revoluční změna je v tomto smyslu filosoficko-sociologickou kategorií, změnou evoluce v revoluci, nikoli tedy skutkem nebo revolučním činem.

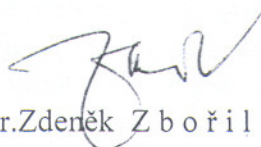
Avšak jednak byla tato teorie společenské praxe také aplikována Marxovými, Engelsovými a Leninovými stoupenci a epigony, často vulgárním zjednodušením do tezí a hesel, např.: ...*dosud filosofové svět jen vykládali, nyní jej musí změnit!* Tak se stávali J.V.Stalin nebo Mao Ce-tung aj. *filosofy*

měnícími svět a revolučně překonávajícími společensko-ekonomickou etapu kapitalismu fyzickým bojem (v dobové terminologii třídní bojem) jedněch proti druhým.

Když v roce 1910 vyzvala v Moskvě vytvořená III. Komunistická internacionála k *vítězství komunismu na celém světě*, můžeme mluvit o definitivním vzniku komunistického hnutí, jehož původní myšlenku o permanentní revoluci, myšlenku o spojení revoluční teorie a praxe, formuloval Lev D. Trockij. Ve stejné době přichází obnovená II. Internacionála s tezí o *demokratickém socialismu*, kterou hájí její členové dodnes (bez ohledu na další organizační změny tohoto hnutí), podle které je možné, že kapitalismus bude překonán, nikoli však revolucí, ale pomocí reforem v rámci parlamentní demokracie.

Proto si dovoluji v závěru konstatovat, že teze o *překonání kapitalismu revoluční cestou* je příliš nejasná a zjednodušující, protože jednak odkazuje na veřejnosti známý historický kontext pojmu revoluce, jehož součástí jsou např. Velká francouzská revoluce, její jakobínský teror stejně jako *terreur blanche* po roce 1794, Pařížská komuna 1871, Velká říjnová revoluce roku 1917 v Rusku, ale i další *revoluční změny* politických režimů v zemích střední a východní Evropy po druhé světové válce.

O zjednodušování autorů *Programu KSM* svědčí také konstatování bídy v zemích tzv. Třetího světa (viz výše), což podle mého názoru dokazuje přesvědčení autorů *Programu KSM*, že existují ještě světy *První* a *Druhý*. Také to je tvrzení spíše poplatné vnímání období a rétorice let studené války. Tvrzení, že *země tzv. Třetího světa zaostávají*, se týká pouze některých skutečně významně chudých a stále chudnoucích zemí v Asii a v Africe, avšak nikoli těch, jejichž ekonomický růst a prosperita překonávají hodnoty známe z některých evropských států nebo dokonce členských zemí Evropské unie.

dr. Zdeněk Zbořil